

Maria Mączkowska

Garbina, pow. Braniewo. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 7, 18-19

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOCHNIA-CHODENICE
Stanowisko VI

Muzeum Żup Krakowskich
Wieliczka

Badania prowadziła mgr Ewa Folwarczny - Miśko.
Firansowało Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.
Drugi sezon badań. Osada kultury lendzielskiej
ze środkowego okresu neolitu.

Stanowisko położone jest na kulminacji wzniesienia oddzielającego Kotlinę Sandomierską od Pogórza Karpackiego, po prawej stronie Raby, w obrębie obszaru solonośnego. Przebadano teren o powierzchni 250 m². Odkryto warstwę kulturową, 2 jamy i dokończono eksplorację dużego paleniska odsłoniętego częściowo w 1972 r.

Jamy posiadały kształty owalne o wymiarach 200 x 280 i 200 x 220 cm, zagłębione w całość do 70 i 110 cm. Wypełnisko ich stanowiła czarna, tłusta ziemia z drobnymi kawałkami polepy oraz ceramiki kultury lendzielskiej. Spełniały one najprawdopodobniej funkcję pojemników na odpadki.

Palenisko składało się z dwóch części rozdzielonych warstwą gliny. Palenisko górne - stratygraficznie młodsze, było w postaci nieckowatego zagłębienia o wymiarach 260 x 180 cm, głębokości 110 cm. Przy jego dnie stwierdzono 10-15 cm warstwę polepy, węgla drzewnych i popiołu oraz fragmenty kubków z kończystymi dnami używanymi przy wywarzaniu soli. Palenisko dolne posiadało kształt kolisty o średnicy 50-60 cm i płaskie dno na głębokości 160 cm.

Zabytki ruchome reprezentowane są wyłącznie przez drobne fragmenty ceramiki typowej dla środkowej fazy kultury lendzielskiej. Stwierdzenie brykietazy solowarskich na palenisku świadczy, że mieszkańcy osady trudnili się, m.in., wywarzaniem soli.

BIENKOWICE, pow. Racibórz

patrz epoka brązu

DZBAJDEK, pow. Ostrołęka
Stanowisko 1

patrz
okres lateński

DZIERŻĘCIN, pow. Sławno
Stanowisko 3

patrz
okres wpływów rzymskich

GARBINA, pow. Braniewo
Stanowisko 1

Muzeum Mazurskie
w Olsztynie

Badania prowadziła mgr Maria Mączkowska.
Finansował IHKM PAN. Czwarty sezon badań.
Osada wielokulturowa: neolit, początki epoki
brązu, okres wpływów rzymskich.

Osada położona jest na prawym brzegu Baudy - około 3 km od jej ujścia do Zalewu Wiślanego, 2,5 km na wschód od Fromborka. Jest to forma wysokiej wydmy nałożonej na starsze piaszczyste formy polodowcowe. Osada jest w znacznym stopniu zniszczona przez długotrwałe wywozenie piasku.

Sytuacja stratygraficzna jest skomplikowana-zaburzona przez procesy naturalne: akumulację i erozję eoliczną, procesy zmywowe i kolejne strefy porastania lasu. Wyróżniono cztery kolejne poziomy osadnicze. Dwa najstarsze wiążą się z osadnictwem rzucewskim. Materiał zabytkowy głównie ceramika w powiązaniu z układem stratygraficznym pozwala wyróżnić dwie fazy tego osadnictwa; starszą / warstwa V/ i młodszą / warstwa III/ przypadającą na początki epoki brązu. Warstwy te nieznacznie od siebie wydzielone zostały przykryte nawianym piaskiem. Sądząc po jego miąższości proces ten był długotrwały.

Bezpośrednio pod współczesnym poziomem próchniczym występuje zniszczona warstwa kulturowa z okresu rzymskiego / warstwa Ib/, a nieco poniżej tej warstwy jeszcze jeden poziom prawdopodobnie osadniczy / warstwa II a/ - słabo czytelny stratygraficznie, wyróżniony jedynie na podstawie obecności ceramiki o odmiennym charakterze niż w poziomie wyższym. Określenie przynależności chronologicznej i kulturowej tej warstwy jest na razie jeszcze trudne.

Powyższe wnioski kulturowo-stratygraficzne mogą ulec jeszcze uzupełnieniom w świetle wyników ostatniego sezonu badań. Poniżej spągu warstwy V - w piasku traktowanym dotychczas jako calec natrafiono na kilka okazów krzemiennych, które wskazują na istnienie osadnictwa mezolitycznego lub nawet schyłkowo paleolitycznego / wiór z rdzenia dwupiętowego / a zatem osadnictwo rzucewskie być może nawarstwione jest tu na starsze.

W warstwach rzucewskich wyróżniono: ceramikę, krzemienie / narzędzia i surowiec odpadkowy/ bursztyn-drobne fragmenty i dwa małe paciorki walcowate, polepę, węgiel drzewny i drobne fragmenty kości. Wśród węgla drzewnych znalazły się dwa ziarna pszenicy płaskurki jedno ziarno pszenicy zwyczajnej i plewka prosa / badania szczątków paleobotanicznych prowadzone są przez dr Melanię Klichowską/. Ponadto zarejestrowano dalsze ślady konstrukcji słupowych, widoczne poniżej warstwy V - w żółtym piasku, a w spągu warstwy III ślady w postaci krzyżujących się smug barwy jasno-szarej występujące w poziomie silnego przesylenia warstwy węglem drzewnym.

Z warstwy rzymskiej /Ib/ uzyskano ceramikę, przęślik, nóż żelazny i węgiel drzewny. Z warstwy IIa - nieliczne fragmenty ceramiki, dwa przęśliki i ozdoba z brązu / mała bransoleta /?/ kształtu podkowiastego/.

Badania stanowiska I w Garbinie będą nadal kontynuowane. Przewiduje się założenie wykopów sondazowych na sąsiednim wzgórzu - w odległości ok. 150 m na południe od badanego stanowiska, gdzie przypadkowo natrafiono na obecność warstwy kulturowej.

GDŌW, pow. Myślenice

patrz

Stanowisko II

okres wpływów rzymskich